

SKATTAMÁLIÐ

Skattamálið

ÓSAMSVARINI

HÓPA SEG UPP

Fyrst var tað rættleiðingin til miðlarnar, sum varð tikin aftur. Síðani var tað søgan um, at grannskoðararnir ikki gjørdur vart við sína støðu fyrr enn um árskiftið í fjør. Seinasta ósamsvarið í skattamálinum hjá Eik er spurningurin um nær grannskoðara fyrirøkan Deloitte handaði Eik sína meting í málinum

Barbara Holm

Skattamálið hjá Eik hevur nú verið til viðgerðar í almenninginum síðani januar í ár, tá ið tað gjørdist greitt fyri Føroya fólki, at okkurt var áfatt í bankanum. Í januar trekti Jørn Astrup Hansen seg úr nevndini í Eik áðrenn ætlað, tí hann metti bankin royndi at tiltuska sær ein frádrátt, sum bankin ikki hevur rætt til. Skattafrádrátturin stavar frá einum tapi frá gamla Eik banka, og spurningurin er nú tvíþýttur. Fyrst av øllum snýr seg um at finna útav, um nýggi bankin hevur rætt til frádráttin ella ikki. Harnæst snýr seg um at finna fram til, um leiðslan og nevndarlimir í Eik og TF Holding royndu at villeiða skattamyndugleikarnar og soleiðis fáa hendur á hasar 90 milliónirnar í frádrátti. Ein frádráttur sum reelt merkir, at bankin sleppur undan at rinda skatt í fleiri ár.

Í Vikuskiftis Sosialinum í síðstu viku segði Odd Bjellvåg, sum sat við borðendan í september 2010, at nýggi bankin ikki eigur nakað í tapinum og tí ikki hevur rætt til tað. Og tað sama stendur svart uppá hvítt í rokniskapinum hjá sama Eik banka fyri 2010 og 2011. Men síðani Miðlahúsið og Kringvarpið byrjaðu at varpa ljós á skattamálið aftur frá 14. apríl, hevur leiðslan í Eik úttalað seg um faktuell viðurskifti og í fleiri førum hevur tað elvt til eina almenna ósemju millum fleiri partar um, hvat er rætt og skeivt í málinum. Í Vikuskiftis Sosialinum, sum kemur á gøtuna hóskvöldið, fara vit at varpa meira ljós á tað, sum hevur elvt til al-

mennar ósemjur í hesum skattamálinum.

Skattamálið snýr seg um hetta

Í januar í ár gjørdist greitt fyri Føroya fólki, at okkurt var áfatt í Eik, tá ið Jørn Astrup Hansen trekti seg úr nevndini í Eik, tí hann ikki kundi góðtaka, at leiðslan í Eik hevði roynt at trekkja eina hálva milliard frá í skatti – svarandi til ein skattafrádrátt á 90 milliónir.

Síðani hevur Taks tikið málið til viðgerðar aftur, og nú bíða vit øll eftir, at Taks skal finna fram til, hvussu hetta málið vendir.

Men Sosialurin hevur fingið innlit í skjøl, sum geva eina sera greiða ábending um, at Eik hevur roynt at lumpað Taks, og soleiðis tiltuskað sær 90 milliónir krónur í skattafrádrátti. Alt málið og tey nevndu skjølini, kunnu lesast í Vikuskiftis Sosialinum frá 14. apríl í ár.

Drógu tapið frá

Tá gamli Eik banki kollsigldi viðfórði tað, at Fíggjarligum Støðufesti varð álagt sambært lóg at bjarga bankanum, so at føroyska fólki ikki skuldi merkja stórvegis sviða av bankakreppuni. Fíggjarligt Støðufesti varð stovnað til endamálið – eitt felag, sum bankar í danska ríkinum og danski statskassin rindaðu til, so at Fíggjarligt Støðufesti hevði pening til at bjarga bankunum, sum fóru á heysin.

Og tað gjørdi Fíggjarligt Støðufesti fyri kollsiglda Eik banka frá 1. – 14. oktober 2010. Eitt tap á áleið hálva milliard var tað, sum Fíggjarligt Støðufesti sum garantur hefti fyri og tann rokningin er send hinum bankunum í

bankapakka 1 og er partur av rættarmálinum móti leiðsluni í gamla Eik banka.

Tá TF Holdning síðani keypir nýstovnaða Eik Banka Føroyar P/F frá Fíggjarligum Støðufesti á vári 2011, verður eitt skjál handað teimum, sum Fíggjarligt Støðufesti saman við grannskoðarum í Danmark og Føroyum og í samstarvi við skattamyndugleikarnar í Danmark, hevur gjørt til kunningar til allar møguligar keyparar av nýggja bankanum. Har stendur púra greitt í tí skjalinum, at tap frá gamla Eik Banka ikki kunnu dragast frá í sjálvuppgávuni hjá nýggja bankanum, tí Fíggjarligt Støðufesti hefti sum garantur fyri tapinum – og ikki nýstovnaði bankin.

Kortini valdi leiðslan í Eik at draga tapið frá í sjálvuppgávuni fyri 2010-11.

Her er eisini eitt ósamsvar. Tí meðan Jørn Astrup Hansen, sum var stjóri í nýstovnaða Eik Banka, tá ið hetta skjalið varð gjørt, vísur á, at hann hevur sent hetta skjalið til nevndarformannin í Eik, Torben Nielsen, í fleiri umförum, hevur leiðslan í Eik víst á, at tey ikki hava skjalið orsaka av trupuleikum við teldupostadressuni hjá nevndarformanninum.

Nevndarlimir ávaraðu fleiri ferðir áðrenn

Hesin frádráttur svarandi til 90 milliónir verður settur í sjálvuppgávuna hjá Eik, uttan at nevndarlimir eru vitandi um tað. Tað er ikki fyrr enn í 2012, at nevndarlimir gerast varugur við tað, sum bankaleiðslan hevur gjørt.

Socialurin hevur fingið innlit í fundarfrásagnir hjá

nevndini í Eik frá tí tíðarskeiðinum. Í fundarfrásagnunum framgongur greitt, at ávísir nevndarlimir í fleiri førum ávara um, at tað ikki er lógligt at draga tapið frá kollsiglda bankanum frá í sjálvuppgávuni hjá nýggja bankanum tí, 1 – tað stóð í skjalinum, sum Fíggjarligt Støðufesti handaði øllum møguligum keyparum av Eik – eisini TF Holdning, at tað ikki er loyvt at draga tap frá gamla bankanum frá. 2 – Fíggjarligt Støðufesti hefti fyri tapið og ikki nýggi Eik Banki, og tað er jú ikki lógligt at draga tap frá hjá sær sjálvum, sum onkur annar hevur rindað fyri.

Eftir fleiri ávaringar frá nevndarlimum vendi leiðslan í Eik Banka sær til Taks – hetta tí, at tað kravdi nevndin.

Granskoðanin ávaraði eisini

Tað vóru ikki bara nevndarlimir í Eik, sum ávaraðu um støðuna. Eisini uttanhýsis grannskoðanin hjá Eik var greið í sínum máli. Longu í mars 2014 varð skrivliga boðað nevndini frá, at Spekt ikki metti tað lógligt at draga tapið frá hvørki sum frádrátt ella goodwill yvir 10 ár.

Men ikki fyrr enn í januar 2016 fær Taks kunning frá Eik um hvat grannskoðanin sigur í málinum.

Eisini her er ósamsvar í málinum. Súni Schwartz Jacobsen segði í beinleiðis samrøðu við Kringvarpið herfyri, at so skjótt grann-

LES MEIRA Í VIKUSKIFTIS SOSIALINUM

skeiðararnir gjørdur vart við sína hugsan, vendi Eik sær til Taks. Men sambært skjølunum hjá Sosialinum ávaraðu grannskoðararnir longu um støðuna fleiri ár áðrenn Taks fekk ráboðan um støðuna hjá grannskoðarunum.

Fortaldu ikki alt fyri Taks

Socialurin hevur fingið innlit í alt samskifti millum Eik og Taks í hesum tíðarskeiði. Tað fyrsta brævið frá Eik til Taks varð prentað í Vikuskiftis Sosialinum 14. apríl.

Kjarnin er tann, at hóast nevndarlimir høvdu ført fram hesar báðar lykkaupplýsingar:

1 – at Fíggjarligt Støðufesti hefti fyri tapið og ikki Eik Banki, og 2 – at tað varð álagt og kunnað um í samband við keyp av nýggja Eik Banka, at ikki er loyvt at draga tap frá kollsiglda bankanum frá sjálvuppgávuni hjá nýggja bankanum,

So vórðu hesir lykkaupplýsingar ikki nevndir við einum orði í brævinum til Taks.

Heldur varð spurt um, hvørt Eik skuldi draga tapið frá í einum høggi, ella um tapið skuldi dragast frá yvir 10 ár.

Eisini her er ósamsvar.

Meðan Fíggjarligt Støðufesti handlar eftir, at tey hava átakið tapið, heldur leiðslan í Eik, at nýggi bankin varð stovnaður 30. september og ikki 14. Oktober, sum bæði Fíggjarligt Støðufesti, Jørn Astrup Hansen, Odd Bjellvåg og rokniskapurin hjá nýggja Eik siga. Tað hevur týdning, tí tað er í hesum tíðarskeiðinum, at tapið skal plaserast.

Í sama viðfangi hevur Sosialurin fingið innlit í eitt skriv, sum umboðið hjá Fíggjarligum Støðufesti í nevndini í Eik tá – Jørn Astrup Hansen – sendi til nevndarformannin í Eik og fleiri ferðir førði fram í hesum sambandi.

At tað er av avgerandi týdning, at Eik sendir allar viðkomandi upplýsingar til Taks í hesum máli, tí hetta er fyrstu ferð, at Taks skal fyrihalda seg til eitt mál av slíkum slag. Skattamálið hjá Eik er also ein serstøða, har tað hevur avgerandi týdning, at Eik viðfestir og upplýsir øll viðkomandi skjøl fyri Taks – tí annars hevur Taks ikki møguleika at taka støðu.

Málið liggur enn hjá Taks, og sum skilst kunnu vit ikki vænta nakra niðurstøðu fyrr enn eftir summarfrítíðina.

Les meira um ósamsvar í skattamálinum í Vikuskiftis Sosialinum komandi.

barbara@sosialurin.fo

